

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 2, 7, 14, 16, 17, 18, 22, 27, 29, 32, 39¹, 54, 56,
57, 58 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 6¹ IR
57¹ STRAIPSNIAIS
Į S T A T Y M A S

2002 m. gruodžio 5 d. Nr. IX-1223
Vilnius

(Žin., 1995, Nr. [61-1525](#); 1996, Nr. [66-1574](#); 1997, Nr. [17-362](#), Nr. [66-1594](#), Nr. [117-2995](#); 1998, Nr. [68-1978](#), Nr. [95-2635](#), Nr. [114-3190](#); 1999, Nr. [36-1060](#), Nr. [101-2903](#); 2000, Nr. [15-381](#), Nr. [22-555](#), Nr. [61-1823](#), Nr. [64-1917](#); 2001, Nr. [31-1014](#), Nr. [62-2211](#); 2002, Nr. [15-553](#), Nr. [33-1254](#), Nr. [45-1703](#), Nr. [56-2230](#), Nr. [65-2628](#), Nr. [101-4497](#))

1 straipsnis. 2 straipsnio papildymas

Papildyti 2 straipsnį dvidešimt šeštąja ir dvidešimt septintąja pastraipomis:

„**apibendrintas mokesčio įstatymo paaiškinimas** – su Finansų ministerija suderinta centrinio mokesčio administratoriaus arba kitos šiuo įstatymu tam įgaliotos institucijos paskelbta oficiali nuomonė, kaip reikia suprasti ir taikyti mokesčio įstatymą;

konsultacija mokesčių mokėjimo klausimais – mokesčio administratoriaus individualaus pobūdžio paaiškinimas, skirtas konkrečiam mokesčio mokėtojui jo mokamų (numatomų mokėti) mokesčių mokėjimo klausimais.“

2 straipsnis. Įstatymo papildymas 6¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 6¹ straipsniu:

„**6¹ straipsnis. Mokesčių įstatymų aiškinimas**

1. Apibendrintus mokesčių įstatymų paaiškinimus, suderinusi su Finansų ministerija, teikia ir skelbia Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos. Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos bei Lietuvos Respublikos muitinės administruojamų mokesčių įstatymų apibendrintus paaiškinimus teikia ir skelbia atitinkamai Aplinkos ministerija arba Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, suderinę su Finansų ministerija.

2. Mokesčio įstatymo paaiškinimas mokesčio mokėtojui neturi teisės akto galios ir išreiškia už mokesčių įstatymų įgyvendinimą atsakingos valstybės institucijos oficialią nuomonę mokesčių įstatymuose reglamentuojamais klausimais.

3. Mokesčio administratorius, šviesdamas ir konsultuodamas mokesčio mokėtojus mokesčių mokėjimo klausimais, turi atsižvelgti į atitinkamo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo turinį.“

3 straipsnis. 7 straipsnio papildymas 4 dalimi

Papildyti 7 straipsnį 4 dalimi:

„4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų institucijų atliekamų mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimų tvarkai, patikrinimų rezultatų įforminimui bei patvirtinimui, institucijų ir jų pareigūnų veiksmų apskundimui šio įstatymo nuostatos netaikomos. Minėti teisinius santykius nustato šių institucijų veiklą reglamentuojantys teisės aktai ir atitinkami administruojamų mokesčių įstatymai. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 ir 9 punktuose nurodytų mokesčių apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimus atlieka tik Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija.“

4 straipsnis. 14 straipsnio 3 dalies pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vietos ir centrinis mokesčio administratorius mokesčio mokėtojų (mokestį išskaičiuojančių asmenų) ir kitų asmenų prašymus suteikti konsultacijų mokesčių mokėjimo klausimais, pareiškimus ar kitokius raštus privalo išnagrinėti per Viešojo administravimo įstatymo nustatytus terminus, išskyrus šio įstatymo nustatytas išimtis.“

5 straipsnis. 16 straipsnio 1 dalies 7 punkto pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) konsultuoja mokesčio mokėtojus mokesčių mokėjimo klausimais;“.

6 straipsnis. 17 straipsnio 1 dalies 7 punkto pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) duoti nurodymus banko įstaigoms nutraukti pinigų išdavimą bei pervedimą iš mokesčio mokėtojo sąskaitos (sąskaitų), išskyrus privalomus mokėjimus į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus, jeigu šis mokėtojas neleidžia patikrinti, ar mokesčiai apskaičiuoti ir sumokėti teisingai (nepateikia mokesčiams patikrinti visų reikalingų dokumentų ir duomenų), arba jei yra priimtas sprendimas išieškoti ne ginčo tvarka iš mokesčio mokėtojo sąskaitos laiku nesumokėtus mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas valstybės (savivaldybės) biudžetui bei valstybės pinigų fondams priklausančias sumas;“.

7 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

18 straipsnyje vietoj žodžio „paaishkinimas“ įrašyti žodį „konsultacija“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„18 straipsnis. Mokesčio administratoriaus ir jo pareigūno veiksmų įforminimas

Mokesčio administratorius ar jo pareigūnas, įgyvendindamas jam įstatymo suteiktas teises ir eidamas pareigas, atliekamus veiksmus įformina sprendimais, kurių formas (aktas, pažyma, nurodymas, teikimas, konsultacija, nutarimas, raginimas ir kt.) ir užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.“

8 straipsnis. 22 straipsnio 3 dalies papildymas 10 punktu

Papildyti 22 straipsnio 3 dalį 10 punktu:

„10) juridinių asmenų registro tvarkytojui (įmonių finansinės atskaitomybės duomenys). Iki Juridinių asmenų registro veiklos pradžios ši informacija gali būti teikiama Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybės įmonei.“

9 straipsnis. 27 straipsnio 1 dalies papildymas

Papildyti 27 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Mokesčio administratorius savarankiškai pasirenka tikrintinus mokesčio mokėtojus (mokestį išskaičiuojančius asmenis), nustato tikrinimo mastą ir laiką. Mokesčio administratorius negali pakartotinai tikrinti mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) už tą patį mokestinį laikotarpį ir dėl to paties mokesčio, išskyrus atvejus, kai tai reikalinga atlikti dėl naujai paaishkėjusių aplinkybių, kurios nebuvo žinomos ir negalėjo būti žinomos mokesčio administratoriui minėto patikrinimo metu ir kurios gali turėti įtakos ankstesnio patikrinimo rezultatams arba tokia galimybė yra numatyta šiame įstatyme. Tais atvejais, kai tikrinamas atskiras mokesčio mokėtojo padalinys arba veiklos vykdymo vieta, nurodyti pakartotinio patikrinimo atlikimo apribojimai taikomi tik jau dėl patikrintos mokesčio mokėtojo mokamo mokesčio dalies.“

10 straipsnis. 29 straipsnio 3 dalies papildymas

Papildyti 29 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Mokesčio išieškojimo senaties terminas yra 5 metai. Ši taisyklė taikoma ir priskaičiuotiems delspinigiams, baudoms, palūkanoms pagal mokestinės paskolos sutartis. Mokesčio išieškojimo senaties termino eigos sustabdymo, nutraukimo ir atnaujinimo pagrindus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Mokesčio išieškojimo senaties termino pabaiga nereiškia

mokestinės prievolės pabaigos, tai yra mokesčio mokėtojas mokestinę nepriemoką gali sumokėti savanoriškai ir po minėto termino pabaigos, tačiau yra pagrindas mokesčio nepriemokos sumas nurašyti iš biudžeto pajamų apskaitos dokumentų. Šiuo atveju iš apskaitos dokumentų nurašius mokesčio nepriemoką, kartu nurašomos su ja susijusios nesumokėtų baudų ir priskaičiuotų delspinigių sumos.“

11 straipsnis. 32 straipsnio 1 dalies papildymas ir 4 dalies pakeitimas

1. Papildyti 32 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Turto areštas – šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas mokesčio mokėtojo nuosavybės teisės į turtą arba atskirą šios teisės sudėtinių dalių – valdymo, naudojimosi, disponavimo – priverstinis laikinas apribojimas, siekiant užtikrinti mokestinės nepriemokos išieškojimą. Gali būti areštuojama ir mokesčio mokėtojui priklausanti grąžinti mokesčio permoka (skirtumas).“

2. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Mokesčio mokėtojo turtas taip pat gali būti areštuojamas, jeigu patikrinimo, ar teisingai apskaičiuotas ir sumokėtas mokestis, metu (kai tikrinimo metu nustatoma mokesčio įstatymo pažeidimų) yra pavojus, kad mokesčio mokėtojas jam priklausantį turtą gali paslėpti, parduoti ar kitokiu būdu jo netekti ir dėl to gali būti sunku arba neįmanoma išieškoti priskaičiuotus mokesčius, delspinigius ir (ar) paskirtas baudas. Šiuo atveju gali būti areštuojamas tik toks mokesčio mokėtojo turtas, kuris registruojamas turto registre, taip pat mokesčio mokėtojui grąžintina mokesčio permoka (skirtumas). Patikrinimo metu nenustačius mokestinės nepriemokos, turto areštas panaikinamas.“

12 straipsnis. 39¹ straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimas

Pakeisti 39¹ straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) kai mokesčio mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu pateiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.“

13 straipsnis. 54 straipsnio 11 dalies pakeitimas

Pakeisti 54 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Priėmus sprendimą atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti, sustabdomas ginčijamų ir iki šio sprendimo priėmimo dienos dar neišieškotų ar nepadengtų mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymu mokesčių, baudų ir delspinigių išieškojimas, taip pat mokesčio mokėtojo turimos mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymas minėtosioms sumoms padengti (išskyrus atvejus, kai įskaitoma mokesčio mokėtojo prašymu). Tačiau šis sustabdymas nėra kliūtis paskirti bet kokią mokesčių ir kitų įmokų į biudžetą išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7 ir 13 punktuose, ar pagrindas ją naikinti.“

14 straipsnis. 56 straipsnio 4 dalies pakeitimas

Pakeisti 56 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Skundo padavimas centriniam mokesčio administratoriui sustabdo ginčijamų mokesčių, baudų ir delspinigių, kitų įmokų išieškojimą, taip pat mokesčio mokėtojo turimos mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymą minėtosioms sumoms padengti (išskyrus atvejus, kai įskaitoma mokesčio mokėtojo prašymu), bet nėra kliūtis paskirti ar pagrindas naikinti bet kurią mokesčių ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7, 13, 17 punktuose.“

15 straipsnis. 57 straipsnio 4 dalies pakeitimas

Pakeisti 57 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kai sprendimas skundžiamas Mokestinių ginčų komisijai ir po to teismui, sustabdomos ginčijamų mokesčių, baudų, delspinigių ir kitų įmokų išieškojimo procedūros, taip pat mokesčio

mokėtojo turimos mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymas minėtosioms sumoms padengti (išskyrus atvejus, kai įskaitoma mokesčio mokėtojo prašymu), tačiau tai nėra kliūtis paskirti ar pagrindas naikinti bet kurią mokesčių ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7, 13, 17 punktuose.“

16 straipsnis. Įstatymo papildymas 57¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 57¹ straipsniu:

„57¹ straipsnis. Mokestinio ginčo proceso atnaujinimas

1. Mokestinio ginčo bylos, kurioje vietos mokesčio administratoriaus, centrinio mokesčio administratoriaus ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimas nustatytu terminu nebuvo apskūstas, procesas gali būti atnaujintas šiame straipsnyje nustatytais pagrindais ir tvarka.

2. Procesas gali būti atnaujinamas, kai yra šie pagrindai:

1) naujai paaiškėja esminės bylos aplinkybės, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos mokesčio mokėtojui bylos nagrinėjimo metu;

2) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti žinomai melagingi liudytojo parodymai, žinomai melaginga eksperto išvada, žinomai neteisingas vertimas, dokumentų arba daiktinių įrodymų suklastojimas, dėl kurių priimtas neteisėtas arba nepagrįstas sprendimas;

3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatytos nusikalstamos asmenų veikos nagrinėjant šią bylą;

4) panaikinamas kaip neteisėtas ar nepagrįstas teismo sprendimas, nuosprendis, kuris buvo pagrindas priimti tą sprendimą;

5) jeigu mokesčio mokėtojas buvo neveiksnius ir nebuvo atstovaujamas atstovo pagal įstatymą;

6) jeigu bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties Mokestinių ginčų komisija;

7) jeigu pateikiami akivaizdūs įrodymai, kad padarytas esminis materialinės teisės normų pažeidimas jas taikant, galėjęs turėti įtakos priimti neteisėtą sprendimą;

8) panaikinamas kaip neteisėtas aktas, kuriuo remiantis buvo priimtas šis sprendimas;

9) kai būtina užtikrinti vienodos mokestinių ginčų nagrinėjimo praktikos formavimą.

3. Prašymą atnaujinti procesą turi teisę paduoti mokesčio mokėtojas.

4. Prašymas dėl proceso atnaujinimo paduodamas centriniam mokesčio administratoriui, kai jo arba vietos mokesčio administratoriaus sprendimas mokestinio ginčo byloje buvo galutinis, arba Mokestinių ginčų komisijai, kai galutinį sprendimą mokestinio ginčo byloje priėmė ši institucija.

5. Prašymas dėl proceso atnaujinimo gali būti paduodamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kai jį padavęs subjektas sužinojo arba turėjo sužinoti apie aplinkybes, kurios yra proceso atnaujinimo pagrindas. Asmenims, praleidusiems prašymo dėl proceso atnaujinimo padavimo terminą dėl svarbių priežasčių, praleistas terminas gali būti atnaujintas, jeigu prašymas dėl termino atnaujinimo paduotas ne vėliau kaip po vienerių metų nuo sprendimo, kuris nebuvo apskūstas, apskundimo termino pabaigos. Prašymas dėl proceso atnaujinimo negali būti paduodamas, jeigu nuo sprendimo, kuris nebuvo apskūstas, apskundimo termino pabaigos praėjo daugiau kaip penkeri metai.

6. Prašyme dėl proceso atnaujinimo nurodoma:

1) mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos pavadinimas;

2) mokesčio mokėtojo vardas, pavardė (pavadinimas), asmens kodas (kodas), gyvenamoji vieta (buveinė);

3) sprendimą priėmusios mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos pavadinimas;

4) nustatytu terminu neapskūsto mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos sprendimo esmė ir proceso atnaujinimo pagrindas;

5) proceso atnaujinimo motyvai;

6) aplinkybės, kuriomis grindžiamas šio straipsnio 5 dalyje nurodytų terminų skaičiavimas;

7) prašymo esmė;

8) prašymo surašymo vieta, data, mokesčio mokėtojo parašas.

7. Prie prašymo atnaujinti procesą turi būti pridedami proceso atnaujinimo pagrindo buvimą pagrindžiantys įrodymai, taip pat nustatytu terminu neapskųsto mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos sprendimo nuorašas.

8. Tais atvejais, kai centrinis mokesčio administratorius ar Mokestinių ginčų komisija konstatuoja, jog yra praleisti įstatymo nustatyti terminai paduoti prašymą arba prašymas nepagrįstas įstatymo numatytais proceso atnaujinimo pagrindais, centrinis mokesčių administratorius ar Mokestinių ginčų komisija sprendimu atsisako atnaujinti procesą. Toks sprendimas yra neskundžiamas.

9. Jeigu prašymas paduotas nepraleidus įstatymo nustatytų terminų ir yra pagrįstas įstatymo numatytais proceso atnaujinimo pagrindais, centrinis mokesčio administratorius arba Mokestinių ginčų komisija priima sprendimą dėl proceso atnaujinimo. Atnaujinus procesą, ginčo nagrinėjimas iš naujo vyksta sprendimą dėl proceso atnaujinimo priėmusioje institucijoje pagal šiame skyriuje nustatytas taisykles.“

17 straipsnis. 58 straipsnio papildymas ir pakeitimas

1. Papildyti 58 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Centrinis mokesčio administratorius Mokestinių ginčų komisijos priimtą sprendimą teismui, taip pat teismo priimtą sprendimą aukštesnės instancijos teismui skundžia atsižvelgdamas į finansų ministro patvirtintus sprendimų mokestiniuose ginčiuose apskundimo ekonominio tikslingumo kriterijus.“

2. Buvusią 58 straipsnio 4 dalį laikyti 5 dalimi.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS